

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון א' טבת תשע"ט | דף היומי בבלי: חולין יב.
דף היומי בהלכה: מסעיף ד' עד אמצע סעיף ד' "ולא חולצין".
מוסר: חובת השמירה פרק ח' מ"וכמה רוב טוב" עד תחילת פרק ט'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'.

הדף היומי בהלכה

המלך מזמין לסעודה גם את החוטאים, ולאחר הסעודה עורך להם משפט

וכתבו ראשונים שאחד מטעמי איסור זה הוא - "שרצה השם יתברך לכבד היום הזה, שימצאו בו מנוחה הכלל, גם החוטאים; משל למלך גדול שקרא לבני המדינה ליום אחד לסעודה, שאינו מונע הפתח מכל אדם, ואחר יום הסעודה יעשה משפט".

נאמר בתורה: "לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת", ודרשו חכמינו ז"ל: בכל מושבותיכם - בבית דין, והיינו שאף על פי שמצוה על בית דין להעניש את החוטאים, אסורים הם להבעיר אש בשבת כדי להמית את החייב מיתה בשריפה; והוא הדין לכל מיתת בית דין, וכן מלקות, וכל עונשי בית דין, שאסור לקיימם בשבת. (וראה במקורות דיון אם ענישה שאין בה חילול שבת אסורה מדאורייתא, או מדרבנן).

[שו"ע שלט, ד, ומשנ"ב יא, יג ויד; ביאורים ומוספים דרשו, 11]

הדף היומי בהלכה

מדוע אסור לכלוא אדם בשבת, ואת מי מותר לכלוא?

אירע שנודע בשבת על אדם חולה הנוטה למות שיכול להעיד על פלוני שמת ויתירו לאשתו להינשא לאחר, ולא ידוע על יד אפשרי אחר - מותר לגבות ממנו את העדות בשבת. וכן סרבן גט המעגן את אשתו, וקיים חשש שאם לא יכלאוהו בשבת יברח - מותר לכולאו.

בהמשך לאמור: בנוסף על האיסור להעניש בשבת, אסרו חכמים לבית דין לקיים דיונים בשבת, גם ללא מתן פסק דין, או לגבות עדויות; ואף בדיני ממונות. וזאת, מחשש שמא מתוך העיסוק בדין יטעו הדיינים או סופרי בית הדין ויכתבו את טענות הצדדים, ואת הסברות לחובה ולזכות, וכיוצא בהן. וכן אסור לכלוא אדם בשבת (כי אם לצורך מניעת סכנה). ולצורך מובהק של מניעת עיגון מאשה התירו איסורים אלו; ולכן, אם

[שו"ע שלט, ד, ומשנ"ב יא, יג ויד; ביאורים ומוספים דרשו, 11]

הדף היומי בהלכה

האם מותר לערוך חתונה בערב שבת?

התאחרו - ניתן להקל כדעה הנ"ל, ולערוך את הקידושין והנישואין בשבת. ונחלקו ראשונים אם מותר לערוך חתונה בערב שבת, ומקדמת דנא פשט המנהג כדעת המתירים, אך יש להימנע מכך, מחשש לחילולי שבת העלולים להיווצר מכך.

חכמינו ז"ל אסרו לקדש אשה בשבת, מחשש שמא יקדש אדם אשה בשטר, ויכתוב את שטר הקידושין בשבת. ויש מגדולי הראשונים שסובר שמי שאין לו אשה, ולא קיים מצוות 'פריה ורביה', רשאי לקדש אשה בשבת; ולדעה זו יתכן שמותר לאדם זה גם לערוך את הנישואין - חופה, יחוד וכו' - בשבת. ובמקרה שדחיית הקידושין כרוכה בהפסד כספי רב, ובושה לחתן ולכללה, וכוונתו שקבעו את מועד הנישואין לערב שבת, והסעודה הוכנה, ומסיבה כלשהי

[שו"ע שלט, ד, משנ"ב טו, יז, יח ויט, ושעה"צ טז (בהרחבה ע"פ המקור)]

כשבוע וחצי לפני החתונה, היה זה תורה של משפחת החתן לפקוד את מעונו של 'רב חיים'. מה עושים?! "לא לדחות את החתונה!" - פסק מרן. אז מה כן לעשות? מצבה של הכלה מחריף מיום ליום...

שהחתן יגיד את פרק 'במה מדליקין'... | הסיפור המדהים על ברכתו של מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א

מיהרו לבקש בדיקה חוזרת, אך להשיג בדיקת אמ אר איי מהירה זה דבר שבחלום, משהו לא מציאותי. בהפעלת עסקנים וכל מה שאפשר ולא אפשר, הצליחו להשיג תור לבדיקה נוספת בתוך כמה ימים. ושוב: אותן תוצאות! הגוש נמצא באותו מקום, ומצבה הפיזי הולך ונעשה רע יותר!

אדחכי והכי כבר ניצבו כשבוע וחצי לפני החתונה. הפעם היה זה תורם של משפחת החתן לפקוד את מעונו של 'רב חיים'. מה עושים? והוא בשלו: "לא לדחות את החתונה!"
אז מה כן לעשות? הוסיפו ושאלו. המצב שלה מחריף והיא כבר משותקת בחצי הגוף?
שתגיד את תפילת יקום פורקן! באה התשובה.
"אבל היא כמעט ולא מסוגלת לדבר. נותנים לה חומרי הרדמה והיא ישנה כמעט 20 שעות ביממה!"...

- שתגיד את זה מתי שתתעורר?
והחתן? גם הוא צריך לעשות משהו?

"שיגיד את פרק במה מדליקין - שילמד הלכות של דליקות"
בני משפחת החתן הבינו ש'רב חיים' רוצה לעודדם, וכדי לגרום להם לחייך הוא מתנסח בדרך-צחות כדרכו בקודש... אבל הם שאלו: "מילא שהכלה תגיד 'יקום פורקן', זו הרי תפילה: 'חינא וחיסדא ורחמי וחיי אריכיי' וכו', אבל במה מדליקים? מה זה שייך?"

- זה שום דבר. זה רק דלקת [דליקות=דלקות] אל תדאגו, החתונה תהיה בזמן."

לא האמנו למראה עינינו - מסיים המספר - כאשר יום לפני החתונה נראתה הכלה צועדת ברחובות השכונה כאחד האדם לתפילת יום כיפור קטן בערב ראש חודש. למרות התוצאות האימיות של האמ אר איי היא לא נותחה. המתינו להתממשות ה"אבחון" של 'רב חיים', עד שהדלקת הוויראלית נעלמה והכלה חזרה להיות כמות שהייתה!

נכון. בחתונתה אמנם הייתה מעט חלשה ולא פיזזה כאחת הכלות, אבל השמחה כמובן שהייתה פי אלף מאשר בחתונה רגילה.
ברור שהתרחש כאן דבר מפליא ביותר, אבל כדי שזה יתרחש צריכים להיות ראויים לכך. עינינו ראו באיזו גישה מדהימה של בין אדם לחברו נהגו שתי המשפחות זו בזו - גם בהיותן בתקופת לחץ הכי נוראית בחיים - ומי יודע אם לא זה שעמד להן!

(מתוך עלון איש לרעהו כסלו תשע"ט)

את הסיפור המדהים והמחזק הבא שמענו ממרביץ תורה שליט"א מירושלים, אך מפני צנעת הפרט לא נוכל לכתוב את השם.
סמוך מאוד למקום מגוריי, מתגוררת בחורה יתומה עם משפחתה. בשעה טובה התאסרה עם בחור מצוין והחתונה נקבעה באמצע הקיץ האחרון (שנת תשע"ח).
בוקר אחד - קצת פחות משלושה שבועות לפני החתונה - התעוררה הכלה עם כאבי ראש חזקים. בנוסף היה ניכר על פניה עיוות קל.
"זה רק לחץ", הרגיעו אותה. "עוד מעט זה יעבור!"

שעות הבוקר חלפו. הבעיה לא רק שלא חלפה, אלא החריפה! בנוסף החלה לאבד תחושה בחלק מהפנים, והעיוות העמיק עוד יותר.
בהתייעצות עם רופא הוחלט להבהיל אותה לחדר-מיון. הבדיקות החלו ואיתם - ההחמרה במצב. כאבים החלו להופיע גם ביד וגם ברגל. והפנים? חצי משותקות...
בדיקה רודפת בדיקה ולא מגלים כלום. מאחר שהרופאים עודכנו על תאריך החתונה המתקרב הוחלט לעשות לה בדיקת MRI (אמ.אר.איי). בדרך כלל לוקח חודשים לקבל תור, אבל הכל נדחה עבור המקרה החדש הזה.

סבר פניו של הרופא שדיווח על התוצאות, היו חמורות.
גוש מציק נתקע בגרונו של קרוב המשפחה שישב מולו, אבל הגוש שהרופא דיבר עליו היה הרבה יותר חמור: הבדיקה מצביעה על גוש שחור שלוחף על המוח וגורם לשיתוק המתפשט. החלטה סופית תתקבל בידי המומחים, אבל כבר בפענוח ראשוני היו סבורים הטכנאים והרופאים שמוטל בפניהם מקרה של ניתוח ראש דוח.
"דבר ראשון, לפני כל החלטה, נפנה לרב", הודיעה המשפחה לרופאים. "לא נקבל כל החלטה בלעדיו!"

הם יצאו מחדר הרופא, והתקשרו למחותנים - הורי החתן. בתום שתיים וחצי מילות נימוסין דיווחו על המצב לאשורו. בהגינות מיוחדת הוסיפו, שלפני הכל הם מבהירים: זכות ההחלטה לגבי עתיד הקשר מונח בידיכם. כל החלטה שתקבלו בשיקול הדעת, תהיה מקובלת עלינו. אם זה אפילו לבטל את השידוך, ובוודאי אם זה רק לדחות את החתונה עד להחלמתה או עד להבהרת המצב לאשורו. במשפט עוצמתי זה הם כבר רכשו לעצמם זכויות כבירות של בין אדם לחבירו!
"מה הצעד הבא מבחינתכם?" התעניינו צד החתן, והתשובה הייתה: "אנחנו יורדים בדחיפות לבני ברק, למעונו של 'רב חיים' [הגר"ח קנייבסקי שליט"א] לשאול מה לעשות. ככל שירה לנו נעשה".

"לא לדחות את החתונה!" היתה הוראתו הנחרצת של 'רב חיים'. הם כמובן לא הסתירו דבר. סיפרו על הגוש השחור שלוחף על מערכת העצבים, על הכאבים והשיתוק שמתפשט, ועל המלצת הרופאים.
"לא לדחות את החתונה!" התקשו מעט לקבל את התשובה ושאלו: "אבל עשו אמ אר איי. ומצאו גוש שחור גדול!..."
"שיעשו עוד פעם אמ אר איי." ניתנה התשובה.

השקל הזה שבדיוק היה חסר לכם כשעליתם על האוטובוס, והדירה שבדיוק חיפשתם ושמעתם עליה ב"אקראי"

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט עם צרור סיפורים קטנים של השגחה גדולה

הדירה היתה מלוכלכת ולא ראוייה למגורים נורמליים".
 "בצר לי, התקשרתי לקרוב משפחתי המתגורר בערד ושאלתי אותו האם הוא מכיר דירה להשכרה הנקייה לפסח. הקרוב שלי נדהם. 'בדיוק לפני שעה החלטנו מסיבה נחוצה ביותר, לעזוב את ביתנו ולנסוע לכל החג להוריה של אשתי בירושלים. הבעיה היא שיש לנו חצר פורחת, שצריכים להשקותה כמה פעמים, ולפי ההלכה מותר לעשות זאת גם בחול המועד. גם לא רצינו להשאיר את הדירה ריקה במשך שבוע. כי האזור שורץ גנבים תגיעו מיד, קחו את המפתח. אתם פשוט מצילים אותנו'..."

בתחילת השבוע שוחחתי עם ת"ח מופלג, בקי גדול בכל הש"ס, על נסים ונפלאות שעושה ד' עמנו ועל השגחתו הפרטית הסובבת אותנו. אותו ת"ח סיפר לי על "קו ההשגחה". שהקים הרה"ג רבי דוד לוצקין שליט"א לפני מספר חודשים, לאחר שראה בעיניו השגחה פרטית מופלאה, על מציאת קבר של אשה אלמונית וכל הסיפור בעניין, כפי שסופר בהרחבה זה לא מכבר בשמו ב"יתד השבוע".
 "הרב קלצקין הקים את 'קו ההשגחה', בו שיחות ודברי מוסר מרתקים על השגחה פרטית ועל כך שכל מה שעושה ד' - הכל לטובה. מדי יום נכנסים לקו סיפורי השגחה רבים, של יהודים מכל קצוות הארץ. והמערכת מסננת אותם ומשמיעה לציבור המתקשרים, יותר מ- 40000 מתקשרים, סיפורי השגחה פרטית 'קטנים וגדולים'. הכל אותנטי, על טהרת הקודש. מחזק ביותר. אתה חייב להתקשר ולשמוע!! האיץ בי אותו ת"ח מופלג.
 עשיתי כדבריו והתקשרתי מספר פעמים לקו. והנה, אלו מקצת מהסיפורים המופלאים שסיפרו יהודים ב'קו ההשגחה', רק השבוע (במספר הקו: 02-3011400. ניתן להאזין בעברית ובאידיש).

"מצאאו בארץ מדבר ובתהו ילל ישמן יסבבנהו יבוננהו יצרנהו כאישון עינו".
 אמר המשגיח דלומזא גה"צ רבי משה רוזנשטיין זצוק"ל: אימתי זוכה יהודי ל"יסבבנהו יבוננהו יצרנהו כאישון עינו"? - בשעה שהוא חי בתחושה של אדם הנמצא ב"ארץ מדבר בתהו ילל ישמן", כשיהודי חי בהרגשה שהוא לבד במדבר, ללא מקורות מחיה, ואין לו מי שיכלכלנו, מלבד הקב"ה, אזי הית"ש דואג לו כאישון עינו.

רבנו החפץ חיים זי"ע המשיל זאת לילד שהלך לחיידר ושכח את הסנדוויץ' שלו בבית. אביו מיד קם לוקח את הסנדוויץ' העזוב ואף רץ לחיידר כדי שלמוישי שלו יהיה מה לאכול בהפסקה. ואם אבינו שבשמים רואה ש"שכחנו את הסנדוויץ'" הרי מיד הסנדוויץ' מגיע. מרוח בממרח מזין וטעים...

חנוכה הוא זמן נפלא להתבונן. דרך הניסים הגדולים, בו קומץ יהודים ניצח את המעצמה הצבאית החזקה יוון ונס פח השמן המופלא. גם על ניסי היום - יום שלנו. אלפי אברכים מגיעים הביתה בסוף חודש עם מילגה צנומה, ויחד עם המשכורת של הרעיה, הם מצליחים להאכיל את הילדים במזון מזין וטעים, לשלם חשבונות מים, חשמל, גז וועד הבית, מיסים ותיקוני אינסטלטור, לשלם לכל צרכי הבית והילדים וגם לחתן אותם, בסכומים שאיש אינו מבין, כולל אנחנו עצמנו, כיצד ניתן לעמוד בהם, רק אם נפקח עיניים ואוזניים, נגלה את השגחתו הפרטית של הקב"ה עלינו. בכל רגע.

[יתד נאמן - יום רביעי כ"ז בכסלו תשע"ט
 הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט]

באחד הימים מצאה לעצמה זמן גברת כ. זמן לסדר מגירות וארונות. באחת המגירות היא מצאה כמה שרשראות מוכספות ויפות לילדות ועוד כמה תכשיטים ססגוניים ונחמדים. ילדותיה של גברת כ. כבר גדלו ואינן צריכות את התכשיטים הללו. לכן היא ארזה אותן בשקית. יחד עם עוד כל מיני מציאות מעניינות לילדים, כדי לשלוח אותם לאחותה המתגוררת כמה רחובות ליד. ביום שישי אחה"צ נטל בעלה את השקית, כדי למסור אותה לגיסתו, בדרכו לכולל ערב שבת. כעבור מספר דקות מצלצל הטלפון בבית משפחת כ. ועל הקו נמצאת האחות, המספרת איזה השגחה פרטית!!".

"מה קרה? תמנה גברת כ. והאחות מספרת: "יש לנו קו חינוכי פרטי, בו קיבלנו על עצמנו יחד להכניס את השבת לפני הזמן. בקו החינוכי שלנו המריצו אותנו כל היום להתארגן לשבת, בתוספת הוראות ועצות מפורטות ליעול וארגון תכליתי של יום שישי. לפני כרבע שעה, הקשבנו, אני ובנותי, לקו, והמארגנת אמרה בקול שהנה ברוך ד', אנחנו כמעט מכניסים את השבת. 'קעת הזמן להתלבש לכבוד שבת, ללבוש את התכשיטים השבתיים ולהתכונן להדלקת הנרות'. הבנות שלי, שהקשיבו לדברים, תינו בקול רם שעצוב להן שאין להם בכלל תכשיטים לכבוד שבת. התעצבתי יחד איתן והנה נשמעה דפיקה בדלת, בעלך נכנס עם השקית ששלחת. ובתוכה שרשראות ותכשיטים מקסימים לילדות..."

מספר יהודי: "בשבועיים האחרונים נאלצתי לקחת מונית בכל יום, הלוך וחזור, מגוש 80 לבית וגן. הנסיעה עלתה לי בכל יום 60 שקל ולכן הכנסתי לכיס 120 שקל, לנסיעות ההלוך - וחזור שלי. נסעתי לבית וגן והנה המונה הראה שסכום הנסיעה הוא 63 שקל. לא ידעתי מה אעשה בדרך חזור, הרי יש לי 57 שקלים, אך בטחתי בהשם שיעזור לי. בחזור עצרתי מונית והנהג אומר לי, עוד לפני הנסיעה: "לא צריך מונה נסכם על חמישים שקל, בסדר?"...

מספר אברך מבית שמש: "חבר שלי מירושלים ביקש שאעזור לו לעזור יחד לחבר שלנו, המתגורר באשדוד, ביררנו וגילינו שעסקן פלוני, המתגורר ברחוב הרב לויך באשדוד, יכול לעזור לחברנו, העסקן שהוא אדם עסוק במיוחד, הסכים לפגוש אותנו בחצות הלילה בביתו באשדוד. חברי הגיע מירושלים ואני הגעתי מבית שמש. הפגישה הסתיימה בחמשה לאחת בלילה ושנינו ירדנו למטה. מצפים לישועת ד' שיחזיר אותנו לירושלים ואותי לבית שמש. למטה חיכתה מונית עם אורות דלוקים והנהג חיכה לצאת לדרך, עם מנוע דלוק. "אתה לבית שמש?", שאלתי אותו ולהפתעתי הוא ענה: "כן. אתה הזמנת אותי?"... כעבור חצי דקה הגיח אברך מבנין סמוך ונכנס למונית. "אפשר להצטרף אליך לבית שמש?". שאלתי אותו והוא ענה: "בשמחה רבה!!"

"שאלתי אותו אם יש פתרון לחברי. שצריך להגיע לירושלים. והאברך ענה: "אנחנו עוברים ברובע ז'. ואם נזדרז. הוא יספיק את האוטובוס שיוצא בו לירושלים. אם לא. יהיה לו אוטובוס לבני ברק ומשם ניתן להגיע בקלות בתחבורה לירושלים"... עלינו במהירות למונית, הנהג הוריד את חברי בתחנת האוטובוס לירושלים ואנו המשכנו לבית שמש. בדרך מספר לי האברך, מדוע הוא נוסע בבהילות לבית שמש באמצע הלילה. אשתי שהתה בירושלים וחיכתה לקו 450 לאשדוד. באמצע הדרך היא גילתה שהיא טעתה ועלתה בטעות על קו 418, הנוסע לבית שמש. לא רצינו שהיא תחזור לבד במונית מבית שמש לאשדוד, ולכן מיהרתי לקחת מונית לבית שמש, כדי להחזיר אותה הביתה..."

מספר יהודי ירושלמי: אני סובל מאוד מאלרגיה אביבית בצורה קשה ביותר. בליל הסדר סבלתי מאד מאלרגיה והרגשתי שאני חייב לנסוע לערד, שם מזג אויר היבש גורם להפחתה משמעותית מכאב האלרגיה ומהתחושות הקשות המלוות אותה, חבר טוב, שכבר השכיר לי בעבר דירות בערד. הציע לי דירה נקייה לפסח הפנוייה להשכרה. אין בדירה חמץ, אבל אין לי מושג האם הדירה נאותה ונקייה, הסביר לי חברי. בלית ברירה ארזנו את כל מאכלי הפסח, סירים וכלים מזוודות של אוכל ובגדים, ונסענו לערד. הגענו לדירה ועינינו חשכו.

מתלבטים מה לקנות לילדים כ'דמי חנוכה'? - קודם תחשבו רגע: מדוע ילד שבא עם ממתקים לכיתה מוכן להקשיב שיעור שלם בשביל לקבל 'עדש'? למה הוא 'נלחם' על 'פעקאלע' ב'אופרוף' כשבבית הוא מקבל מיני מתיקה לרוב?...

"השאלה היא לא מה נותנים, אלא איך נותנים! הילדים אינם 'בקבוקים' שיש למלא אותם, אלא 'נרות' שצריך להדליק אותם..." | הרב שלום קמינר

הורים נכבדים! ילדים צריכים את הכבוד, ההערכה, החשיבות, הסיפוק, ההנאה. זה מה שנותן להם את הסיפוק, לא מחיר הבגד או הממתק - אלא ה'עסק' סביב זה. מדוע ילד שבא עם ממתקים לכיתה, ילמד שיעור שלם יפה בשביל 'עדש' מהרבי? מדוע כל כך אוהבים בבית שסבתא באה ונותנת 'צימוק'? מדוע הילד 'נלחם' בבית הכנסת לזכות ב'פעקאלע' ב'אופרוף', בעוד שבבית הוא מקבל עוגה ומיני מתיקה לרוב?

התשובה היא אחת: אין נפקא מינה מה נותנים, ההבדל הוא איך נותנים!!! הילדים אינם כ'בקבוקים' שיש למלא אותם, אלא כ'נרות' שצריך להדליק אותם. חשוב שנלמד ונפנים מסרים אלו, כי אם אנחנו לא נאמין בכך, כיצד הילד יאמין בזה?! בחינוך - המפתח להצלחה הוא שהמסרים יועברו מהלב, ברגש ובהבנה ולא בהוראות וציוויים.

(מאמרו של הרב שלום קמינר, יועץ חינוכי, פורסם ב'אספקלריא' וישלח תשע"ט)

לפני תקופה הזדמן לי להכנס לחנות משחקים וצעצועים, ונגלה לעיני דבר אשר לכאורה מעורר השתאות. בפיתח החנות עומד לו סבא עם שני נכדיו. ושואל אותם - רוצים כזה משחק? כזה? כזה? ומראה באצבעו על משחקים יקרי ערך כאלו. ולבסוף קנה להם 'פליימוביל' בעלות של כל יחידה כ- 3.2 ש"ח. ומאידך, בפתח החנות ב'עמדת מחזיקי המפתחות' עומדת אמא ואומרת: "...למדת יפה השבוע, זה מגיע לך!! אני כל כך נהניתי ממה שהרבי כתב... תוכל לבחור לך אחד משלושת ה...".

והנה, לפני מספר ימים שאלתי את אבא של מקרה א': נו, הילדים שלך כל היום עם הפליימוביל? "תאמין לי", הוא עונה לי, "הם כבר שכחו מזה!!". החלטתי להפנות את תשומת ליבי לילד של "מחזיק המפתחות" עם הפנס אשר גר בשכונתי. ובמפגש אקראי מספר הוא לשני חבריו כשהוא נוסע באופניים - כמשיח לפי תומו: "זה, אמא שלי קנתה לי על המבצע...", ומראה להם! מספר ומשתעשע עם זה!!

ותמיהתי היתה, מדוע אכן ההבדל התהומי בתוצאות בין שני המקרים הללו??

סגולות וישועות

לפני כשבועיים נפקדו בני הזוג בתאומים לאחר 18 שנות המתנה...

הסיפור המרגש שמתגלגל ברחובות בני ברק ממש בימים אלו - כסלו תשע"ט

ואמרו חז"ל שיזהר האדם בדיבורו בשבת שלא יהיה כפי שרגיל לדבר בימי חול, ואף הדיבורים הסתמיים שאינם מכבוד השבת, אין לדבר. אמת, כי הדבר קשה מאד, אך אדם המקפיד על כך זוכה להמשך דברי הפסוק: 'הן לא קצרה יד ה' מלהושיע, ולא כבדה אוזנו משמוע' - שה' יושיעו אף בדבר הנראה קשה ובלתי אפשרי, וישמע לכל תחנוניו".

שמעו זאת בני הזוג והחליטו לקבל זאת על עצמם בלא נדר. "משבת חנוכה הקרובה איננו מדברים בדיבורי חול, אלא רק דיבורי קודש השייכים לשבת ולענייניה". בירך אותם הרב שיזכו בפרי בטן, ואמר כי ככל שיקפידו יותר בעניין, כך תקיים הברכה יותר מהר.

והנה, לפקודת השנה, לפני כשבועיים בלבד, נפקדו הזוג בתאומים - בן ובת, לאחר 18 שנות המתנה. האב ערך קידושא רבא בבית הכנסת בשכונתו בבני ברק, כשהוא מודה לה' על הנס הגדול שעשה עימם, ואף פירסם את דבר הסגולה וההקפדה שהקפידו שלא לדבר דברי חול בשבת, שבזכות כך זכו לבן ובת יחדיו.

(ע"פ גיליון 'טוב לחסות בה')

בימים אלו ממש, של חודש כסלו התשע"ט, מתגלגל לו סיפור מרגש ומרטיט ברחובות העיר בני ברק, שאירע זה עתה:

בשלהי חג החנוכה בשנה שעברה, שנת התשע"ח, ניגשו זוג אל מעונו של ראש ישיבת 'עטרת שלמה', הגאון ר' חיים פיינשטיין שליט"א כשהם שבורים ורצוצים. "כבר 17 שנה שאנו נשואים ולא זכינו להיפקד בילדים", תינו את צרתם. "כעת, בימים גדולים ומסוגלים אלו של חנוכה, ובפרט ביום השמיני שהוא סגולה גדולה לישועות ולזרע של קיימא, נבקש מהרב שיאמר לנו איזו סגולה נוכל לעשות על מנת לזכות בפרי בטן".

הגר"ח פיינשטיין שמע את דבריהם והשיב להם כדלהלן: "מעלתם של ימים אלו גדולים מאד, אך ישנה סגולה חזקה שאומרים חז"ל כי בכוחה להועיל לאדם לפרי בטן והיא - לא לדבר דיבורים בטלים ביום השבת. ודעו לכם, כי קיבלתי מרבותי סגולה מיוחדת זו מביאה לפתיחת שערי שמים ולקבלת כל תפילותיו של האדם ברחמים".

והוסיף ואמר: "כתוב בפסוק: 'אם תשיב משבת רגלך, עשות חפצך ביום קדשי - וקראת לשבת עונג, וכבדתו מעשות דרכיך, ממצוא חפצך ודבר דבר'.

בעוד המוני החסידים נדחפים לעבור ולקבל את ברכת קדשו של הרבי שליט"א, נתקל אחד החסידים ופגע בחנוכה הגדולה של האדמו"ר, החנוכה נפלה והשמן נשפך על הארץ

ליל שמיני של חנוכה אצל האדמו"ר מאמשינוב שליט"א

שבעה ימים, והיום הראשון הוא מדרך הטבע.

כאן, הביא הרבי את קושייתו של רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א בספרו 'קדושת לוי', בעת הנס הגדול של קריעת ים סוף נאמר "וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיָּבֵשָׁה" (שמות י"ד, כ"ב), ובהמשך (פסוק כ"ט) נאמר "וַיָּבֹנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַּיָּבֵשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם", ומעתה יש להבין גם את כפל הדברים, וגם את שינוי הלשון של 'בתוך הים ביבשה' ללשון ההפוך 'ביבשה בתוך הים'.

וביאר ה'קדושת לוי' שעם ישראל הרגישו גם בעת שהלכו על היבשת הרגילה, כי הנס הגדול בכך שיצר הקדוש ברוך יבשת ואדמה עליה אנו יכולים לצעוד ברוגע, ואליה אנו רגילים מאז ומתמיד, מדרך הטבע השגרתית, עצם זה הדבר הוא גם רחמי ד' נפלאים - באותה מידה כמו נס ההליכה בתוך הים.

כי הרי מי שקבע שנוכל להלך על היבשה הוא זה שקבע שנוכל להלך על הים. ולא כל נס שאנו רגילים אליו באופן יומיומי יוריד מעוצמת הנס. בדומה לכך מצאנו בגמרא (תענית כ"ה א') שאמרו 'מי שאמר לשמן וידלוק הוא יאמר לחומץ וידלוק' היינו כי הקדוש ברוך הוא שקבע כי שמן יבער, יוכל לומר אף באותה מידה לחומץ שיבער. ובכן, נימק הרבי את משמעות היום השמיני של חנוכה, את היום השמיני אנו חוגגים על עצם העובדה ששמן בוער. עצם הדבר שביים הראשון בער השמן מחמת עצם היותו שמן, גם דרך טבע זה הוא ניסי ועלינו להודות עליו.

המסר שבדבר הוא. שגם דברים פשוטים ומובנים מאליהם לכאורה בחיי היום יום, הם ניסים גלויים, רק שהם קורים באורח קבע. ועלינו לחדד בנפשנו כי כל זה הוא נס משמים ובהשגחה פרטית עלינו, לחזק את האמונה בנפשנו. כך הסביר מרן האדמו"ר את השם 'זאת חנוכה' כי בעצם זהו תמצית כוונת ימי החנוכה - לעורר את חושי האמונה ולהתחזק בחידוד ההשגחה הפרטית על כל פרט קטן בחיינו. מכאן, לאחר דבריו הנחויים כל כך של רבם ומאורם מרן הרבי שליט"א, מובן לכולנו היטב התעלמותם המוחלטת של המוני החסידים ממי שהביא להפלה ארצה של החנוכה. כולם היו בטוחים כי מה' היתה זאת ומן השמים סיבבו מאורע זה.

הרב דב הלוי

המונים המונים, מחסומי לחץ, דחיפות, אברכים מבוגרים בחורים וילדים הצטופפו קשות בסלונו הקטן של כ"ק מרן האדמו"ר מאמשינוב ברח' הרב פרנק בבית וגן. כל המבואות לבית, המרפסות, חדר המדרגות, הרחבה הסמוכה לכניסת הבניין, עמוסה אנשים הנדחסים ונדחפים בכוח. ליל זאת חנוכה לפני מספר שנים, 'ליל' אמרנו? לא בדיוק. היה זה קרוב לעלות השחר, השעות המוקדמות של לפנות בוקר ושכונת בית וגן כמרוקחה. הרבי עומד להדליק את הנר האחרון של חג החנוכה.

התכונה הייתה בשיא עוצמתה. בקושי הצלחנו לנשום. מכל עבר קפצו עלי בחורים ואברכים, לא היינו מסוגלים לזוז, דחיפות נוראיות. לאחר ציפייה ממושכת הופיע מרן הרבי שליט"א במלוא הדרו, בחרדת קודש זכינו לשמוע דברי אלוקים חיים - דבר תורה ומשא התעוררות לאור הימים הנשגבים, ורק לאחר מכן פנה כבוד קדושת הרבי שליט"א למצות הדלקת הנרות.

דקות מספר לאחר שהסתיימה העבודה הגדולה של הדלקת הנרות התרחשה במקום תקרית קשה ומביכה. בעוד והמוני החסידים נדחפים לעבור ולקבל את ברכת קדשו של הרבי שליט"א, נתקע אחד החסידים ופגע בחנוכה הגדולה של האדמו"ר, כשל בה, והיא נפלה לארץ לקול רעש גדול, כאשר השמן נשפך על הארץ.

ומה הייתה תגובתו של כ"ק מרן הרבי שליט"א? כאילו לא אירע דבר. המשיך כהרגלו לברך את צאן מרעיתו ולהרעיף עליהם טללי אהבה ותחיה, משל עדיין היו הנרות הקדושים מאירים לפניו כבתחילה. אך בוודאי מנסים הנכם לתאר לעצמכם את תגובתם של המוני החסידים ששהו במקום, האיך הגיבו החסידים כלפי מי שהביא לנרות הרבי ליפול ארצה? לא תצליחו להבין את תגובתם הנחושה של החסידים בטרם תפנימו את משא הקודש אותה נשא מרן הרבי שליט"א בטרם הדלקת הנרות.

הרבי פתח עם קושייתו של מרן הבית יוסף מפני מה חוגגים את ימי החנוכה שמונה ימים? והלא נס פך השמן לא היה אלא רק שבעה ימים, שהרי היה בו כדי לבעור יממה אחת, ומעתה הנס בבעירתו שמונה ימים - הוא רק נס של

בדרך הביתה חישב כמה שווה הפה שלו. כתר אחד עולה 600 ש"ח, על זה יש להוסיף 200 ש"ח דמי המבנה והסתימה, כפול 5 מחזורים (ל-50 שנה), כפול 32 שיניים שבפה, הרי לו 128 אלף ש"ח בפיו!

שיעור באמונה במרפאת השיניים

...נביט אל חוזק השיניים, אשר עד שהן נופלות עוברות בממוצע כ-60 שנים. וזהו פלא גדול שאבר דק כל כך (הוא חלול בפנים ומלא במוך ודם) יעמוד בעומס כזה, לשבור ולטחון ולרסק וללוש כל כך הרבה אוכל לאורך כל כך הרבה זמן. ובחשבון ממוצע זוהי כמות של כ-20 טון. ואין אנחנו משתמשים לצורך זה בטחנות ברזל גדולות ומגושמות כפי שהיה ניתן לצפות, כי אם בשיניים קטנות ועדינות... והגם שהשיניים נחשקות כל הזמן בטחינת האוכל (כמבואר בס' שבילי אמונה, ודעת המדע בזה אינה כלום), בונה אותם הדם שוב ושוב עד שיחזרו לגודלן המתאים בדיוק כנדרש. והנה פלא, שאנחנו אוכלים רק מזון רך (ועכ"פ לא קשה כל כך), ומערכות הגוף מייצרות ממנו חלקיקים קשים מאוד, והדם זורם ומעביר סוגי חומרים שונים ומייצר בעזרתם את האבר הקשה ביותר בגוף, והקשה לאין ערוך מכל מזון שאכלנו. וחוזקה של האבר הוא הרבה יותר מאבן וברזל. ודווקא מחמת זה לא עשאו הקב"ה כיחידה אחת, אלא חילקם ל-32, כדי שיש תישבר אחת מרוב לחץ לא ינזקו השאר כלל (ואולי זהו הטעם ג"כ שיש מעט רווח בין שן לשן, כדי שהאחת לא תפגע בשניה). ובסי נחלת יוסף (דף קמ"ב) ציין להראות כאן פלאי הש"ת בזה שהשיניים העליונות צפופות יותר מהתחתונות - כפי שרואים במציאות - שלפי שהם תלויות צריכות יותר כח, והחיבור של האחת עם חביתה מחזק אותן. ובאמת שחומר השיניים עצמו, חזק לעמוד שנים הרבה, יותר מ-60 השנים שהן קיימות בגוף. ומה שהשיניים נופלות בהגיע עת זקנה זהו לא משום שאבד כוחן, אלא משום שהבורא גזר עליהם להיירק ולהתנדנד ולפול. ונביט שגם כאן יש פלא וחסד, שאין השיניים נשברות פתאום אלא נרקבות ומתנדנדות קודם. וכמה מכוער היה המראה אילו היתה שן נופלת ללא התראה מוקדמת. וכמה עגמת נפש היתה אז. אבל הקב"ה ברחמי מכן את האדם להתרגל לאט לאט למצב זה. וכל מעשיו לאדם אינם אלא ברחמים גדולים.

(מתוך מאמרו של הרב אליהו בר שלום ביתד נאמן פקודי תשנ"ב)

"ואומר, כי אין אבר שזכרתי תועלתו, שאין סימני החכמה נראים בהרכבת ותכונתו וחבורו למי שמתבונן בהם, ועדותם חזקה וראייתם גלויה על חמלת הבורא עלינו" (שער הבחינה פ"ה).

מלכתחילה כשישב על הכסא במרפאה, לא שיער את הצפוי לו בשעה הקרובה. הוא ידע כמובן שרפיו שיניים אינו תענוג, אבל לטיפול שורש בתודעה לא יכול היה לצפות מראש.

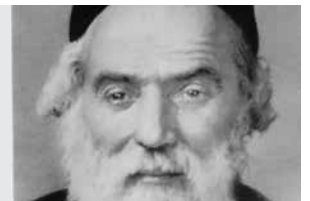
הדוקטור עשה את מלאכתו במתינות רבה, משל לא בא לעולם אלא בשביל שן זו. ניסר וקדח וחפר ונבר והשחיו וליטש ושייף והקציע, ונתן למטופלו שיעור מופלא באמונה, מה שלא היה זוכה לו בכמה וכמה שיחות השקפה. כשעה ישב-שכב כך, וקם באוצר גדול של מחשבה. הכאבים והיסורים שמייקו אותו בשעה זו הצלילו את מוחו באופן נפלא לראות כמה חסדי ה' גדולים גם בשן כה קטנה, חצי סנטימטר על חצי סנטימטר.

כששאל אח"כ את הרופא מדוע קצת שיוף וקצת אמאייל ('כתר' בלע"ז) יקרים כל כך, נד לו הלה בראשו. "שתים עשרה שנה אני מתמחה ברפואת שיניים. אם שן אחת לא תהיה מונחת לך כהוגן, לא תדע חיים מה הם", כך אמר לו, והמשיך: "והחומר הזה, כל גרם ממנו עולה הון תועפות. שנים שוקדים עליו במעבדות. הוא צריך להיות חזק, הוא צריך להיות יפה, הוא צריך להתאים לשן שמעליו. כל זה לא שווה כסף?!". בהמשך השיחה נתברר לו למטופלו שהכתר החדש אינו מחזיק לאורך ימים. בעוד 10 שנים בערך ישבר ויצטרך להחליפו. הרופא אף הזהירו שאין לפצח מעתה אגוזים קשים על שן זו, ושום לא יצחצחנה בעקביות, תתפורר ותרכיב. בתום סידרת הוראות אלו ואחרות נפרד ממנו לשלום.

בדרך הביתה חישב כמה שווה הפה שלו. הלא כתר אחד עולה 600 שקל, על זה יש להוסיף 200 ש"ח דמי המבנה והסתימה, כפול 5 מחזורים (ל-50 שנה), כפול 32 שיניים שבפה, הרי לו מאה עשרים ושמונה אלף שקל חדש בפיו! הוא נזכר שדירתו בת השלשה חדרים עולה רק מאה אלף ש"ח. ככה העריכו בביטוח... [נ.ב. הדברים נכתבו בשנת תשנ"ב...].

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

מה מלמדנו החפץ חיים כבר במשפט הראשון של הלכות איסורי רכילות?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

לו לא היה מכחיש, או משום שהאמת והצדק אתו, או משום שהתכוון באלו הפעולות והדבורים כוונה אחרת, אפילו הכי רכיל מקרי". הווי אומר, גם כשהמספר הוא בעל מדות טובות מטבעו, וכלל לא מתכוון לספר דבר גנות, עלול הוא להיכשל באיסור רכילות. שכן סוף סוף מה שסיפר גורם שנאה בלב השומע כלפי אותו אדם שאמר את הדברים. כדוגמה אחת מני רבות לכך נביא נידון אחד המוזכר ב'ביאורים ומוספים' - אדם ששולח את חברו לפלוני, ומבקש ממנו בפירושו: "לך אמור לו בשמי שכן וכך אני חושב עליו/ אומר עליו" - כתב בספר 'חידושים וביאורים' - שמהגמרא משמע שיש בזה משום איסור רכילות (אמנם למעשה כתב שצריך עיון בזה). וכן דיין שפסק על פלוני שהוא חייב, ומסכים שיאמרו לפלוני שהוא המחייב, כתב בשו"ת 'אז נדברו' שהדבר אסור. וראה עוד דעות בעניין בביאורים ומוספים שם. מהנ"ל עולה, שגם דברים שמתר לאומרם ישירות, ואין בכך כל רע - ייתכן שלאומרם על ידי שליח אסור!

היום מתחילים בלימוד הלכות רכילות בסדר הלימוד היומי בספר חפץ חיים (ח"ב כלל א סעיף א). כבר בכותרת הראשונה של חלק זה - "הלכות איסורי רכילות", מלמדנו החפץ חיים מסר חשוב. בהגה"ה שם הוא כותב: "אף שכמה דינים בהלכה זו היינו יכולים ללמוד אותם מעצמם מהלכה ראשונה, שהיא הלכות איסור לשון הרע, אף על כפי כן לא סמכנו על זה וביארנום בפירושו מפני כמה טעמים, כמו שכתבנו בסוף ההקדמה".

והמעין בביאורים ומוספים של 'דרשו' יראה את הדברים מפורטים שם, וז"ל: "שם (בהגה"ה) כתב, שחזר לפרט את הדינים בהלכות רכילות, שמחמת גודל המכשול המצוי בזה החטא, אין לסמוך על הלומד שכאשר יצטרך לדעת הלכה למעשה יחפש ללמוד דבר מתוך דבר, ועוד, שכמעט בכל עניין יש חידוש שלא ניתן ללמוד מהלכות לשון הרע".

אכן, באיסורי רכילות דומה שהמכשלה מצויה יותר, וזאת מחוסר ידיעה מה כלול בהגדרת האיסור. וכמו שכותב החפץ חיים בסעיף א': "אף על פי שאותו דבר אין גנות על מי שמספר, אף לפי דברי הרוכל, ואלו היו שואלין